

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LEXOSOS · HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia: sopa BOUILLEBAISSE. — Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Esplèndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

La Leche condensada suiza
Marca La Lechera

La mas rica en principios nutritivos. Recomendada con preferencia por todos los Señores médicos como el mejor alimento para niños y enfermos. Exíjase siempre la legítima leche condensada de Cham (Suiza) marca La Lechera. Rehúsar otras marcas.

manes" i "Vilanova dels Cavallers", per no citar-ne d'altres?

Es per això, i per lo que'n callem respecte a nomenclatura de pobles, carrers i tot lo que constitueix adreça o direcció, que entenem és arribada l'hora de que, traient la qüestió de les fulles volanderes de la premsa periòdica, sigui tractada i encarrilada per les associacions culturals de Catalunya, per aqueixos organismes que per llur caràcter especialitzador tenen el deure impureja de l'idioma, com pel respecte que de tothom, aquest, ha de mereixer.

De no fer-ho així, avui una midea, demà un troç, s'anirà desfigurant i malmetent a mans i a satisfacció de gent estranya i desarrelada.

De cultura catalana

L'any 1915 se complirà el VI centenari de la mort del gran poeta català mallorquí Ramon Llull, el nom del qual omple tota l'Edat Mitja.

La Secció d'Historia i Arqueologia de l'Institut d'Estadística de Barcelona se prepara per a commemorar-lo amb la publicació de la bibliografia de totes les obres que tractin d'aquesta extraordinària intel·lectualitat, a qual efecte s'estàn realitzant treballs d'investigació en totes les grans biblioteques del món.

Se procurarà reunir en la Biblioteca pública i material de biografia que's pugui reunir per medi de fotocopies i altres medis de reproducció.

Es fàcil que s'organitzi un Congrés de filòsofs a Barcelona, notes populars commemoratives a Mallorca i una excursió als llocs de l'illa on visqué i treballà el «gran doctor il·luminat».

LES DUES GUERRES BALKANÍQUES

388.200 morts

La «Gaceta de Sant Petersburg» publica la següent estadística dels morts ocasionats per les dues últimes guerres entre Turquia i els Balkans.

Bulgària, 73.000 a la primera guerra i 23.000 a la segona.

Sèrvia, 20.000 i 43.000.

Grecia, 23.000 i 25.000.

Montenegro 10.000 i 1.200 respectivament.

Resulta que a la primera guerra els aliats dels Estats balkànics perderen 136.000 homes contra 150 mil de Turquia.

Sèrvia, grecs i montenegrins, a la segona tingueren 69.200 baixes contra 23.000 de Bulgària.

El total de morts de les guerres es de 388.200. Sense comptar les nombroses desgràcies ocorregudes entre la població civil i les moltes pèrdues materials.

NOMENCLATURA

En un diari de Barcelona, dels que s'escriuen en castellà, sens dubte amb mires a les llistes de subscriptors, hi vegérem publicats uns telegrames de condol per la mort del cardenal Vives i Tutó, procedents, tal com ho escriu l'audit periòdic, de "San Vicente Llevaneras".

Volem creure que als cotarranis de l'eminent clergue ha de produir-los un deplorable efecte la barreja d'idiomes que, per a escriure el nom d'aquell poble, usa el periodista, com ha de fer-lo a totes les persones que estimin la llengua de la terra que'ls ha vist nàixer.

Es depriment per a Catalunya el poc respecte amb que està tractada la nomenclatura dels pobles qui porten paraules susceptibles de traducció en el seu nom. Pot ben creure's, atenent a la multitud de casos que's podrien citar, que hi ha una predisposició malèvola en fer-ho així, i és doblement trist que gent catalana que's dedica a escriure en castellà, se presti a fer el joc d'aquells sobrevinguts que, desijant esborrar el rastre de la personalitat catalana, aprofiten totes les ocasions per a fer desaparèixer tot perfum de catalanitat.

Encara, Sant Vicens, té certa similitut; però hi ha noms tant diferents, en l'un o l'altre idioma,

que és impossible no produixin dissonàncies, a l'ésser traduïts, fins en els oïds més predisposats. Hi ha algú que sapiga quin poble és "San Cucufate"? Doncs així escriuen alguns el nom de "Sant Culgat del Vallés". "Sant Boi" té un regist de cosa pròpia, especialíssim, inconfundible amb cap altre poble; però "San Baudilio" resulta una cosa anodina, sense caràcter i desconegut per complert. I així d'altres, fins a fer interminable aquesta llista si volguéssim anotar-los.

Les paraules que componen el nom d'una població no deuen ésser traduïdes, per evitar confusions; això és lo que s'ensenya als nois en les escoles. I, no obstant, a correus no volen sapiguer ont és Lleida.

Si perque, els que hem citat són noms patroníms, i, per tant, susceptibles de traducció, seran respectats els que catalanitzin els noms de "Don Benito, San Lucas, San Andrés del Congosto" i tants d'altres que en el "riñón" d'Espanya hi estan prenent el Sol?

Mes no són, solament, els noms de sants i santes eis que's desfiguren; també s'escriu Villafranca, i Villanueva, i Borgas del Campo, amb la mateixa inconsciència, o mala intenció, que ara no volem esbrinar-ho. Per ara respectem, no sabem per què, Riudecols, Vilarrodona, etc. Podriem dir nosaltres "Dues Ger-

FRIS.

D'HIGIENE

El doctor Heius Graf publica en la revista «Reclams Universum», d'Hamburg, els següents consells higiènics d'interès per als turistes:

«Contra la «manía de viajar» la pintura valeriana presta bons serveis. Deu recomanar-se molt especialment el bromural, com calmant nerviós, contra el mareig dels que viatgen en ferrocarril, i en qualsevol altres manifestacions nervioses. Constitueix un bon excitant, anant de camí, el licor anodí mineral de Hoffman. Contra la forta irritació causada per la penetració de cossos estranyes als ulls, com la que produeixen les partícules de carbó llençades per la xemenera de la locomotora, es molt útil una gota de la solució de «cocaina» al 1 per 100. Per a evitar el «mal de montanya», que consisteix en «disnea, palpitations i vértig, cal observar una marxa prudent i moderada, mentre's que contra el «mal de la «alla», ocasionat pel descens massa ràpid de la «cadenya» al pià, hi ha que recomanar una beguda fresca, un glop de vi o de cognyac i profundes aspiracions d'aire fresc. L'argüent salicilic s'ha acreditat contra les excoïacions dels peus i contra l'«ahorron». Amb motiu del canvi d'establiment poden subvenir en el viatge estranyament o «diarrea». Com purgant s'ha recomana Holi de ricino. Contra la diarrea, gotes antidiarriques. Per últim, en l'equipatge del turista no poden faltar vestits calents; eils volen evitars els catarris i demés enfermetats per refredament, que'l mesclaba l'esp la jery

D'alguns dies ençà, s'ha posat a la venda l'estadi crític: «Walth Withman — l'home i la tasca» que en Cebrià de Montoliu ha fet de l'eminent poeta nord-americà autor, de la colecció de poesies «Falles d'herba».

L'obra ha sigut impresa per la Societat Catalana d'Edicions.

S'annuncien per aquesta tardor dues antologies de poètes catalans moderns. L'una serà editada per L'Avenc i l'altra per la S. C. d. E. Deu produir nos una veritable satisfacció la lloable iniciativa de recullir en un volum les millors poesies dels nostres poètes actuals, però és llastimós que siguin dues societats diferents, les que vulguin emprendre aquesta tasca. Amb els elements meritíssims que poseeixen ambdues cases, editorials hauria pogut fer-se una antologia definitiva, mentre's que ara serà molt fàcil que alguns dels líterats que figurin en l'una, deixin de figurar en l'altra.

De totes maneres, devem felicitar-nos de l'iniciativa per l'obra de difusió que representa per la nostra poesia, car tenim entès que una d'elles serà traduït i publicada seguidament a l'italia.

Avança col·l'ènia * l'algua l'esp la jery

Sembla que com a complement a l'homenatge que's tributarà a Mossen Cinto Verdaguer, erigit-li un monument a l'encreuament de la Diagonal i el Passeig de Sant Joan, de la capital catalana, se publicaran les seves «Obres completes» en una edició extraordinàriament econòmica, a fi de que tothom

Estadística de la premsa d'Espanya

Segons dats oficials, en 1900 se publicaven en diferents províncies 1.347 periòdics. En el corrent any se'n publiquen ja prop de dos mil, donant aquest augment, idea de l'important creixement que va tenint a Espanya la premsa periòdica.

De 1.398 periòdics s'ha fet en les oficines de Governació la següent classificació: Independents, 199; defensors dels interessos generals, 179; republicans, 131; indefinits, 113; catòlics, 123; oficials, 90; literaris, 87; liberals, 75; socialistes, 67; científics, 72; mèdics, 64; conservadors, 58; jurídics, 56; carlins, 42; pedagògics, 39; satírics, 35; militars, 31; taurins, 20; societaris, 16; regionalistes, 15; demòcrates, 15; anarquistes, 14; farmacia, 12; protestants, 10; nacionalistes, 10; modes, 19, i lliurepensadors, 5.

FOMENT se ven a Barcelona al kiosco del Liceo Rambla del Centre

A L'ENTORN DE LA QÜESTIÓ DE LES AIGÜES

Concretem d'una vegada

No ha pogut «Las Circunstancias» contestar al nostre requeriment de nobles adversaris que li dirigirem reptant-la a que publiqui l'informe d'un advocat d'aquest Col·legi que no sigui l'advocat assessor de l'Empresa, quina opinió interessada es sempre recusable, per a que confirmi la suposició gratuïta de que'l projecte Caballé es un contracte ferm i una obligació per part de l'Ajuntament.

Se tracta d'una qüestió de Dret administratiu d'immensa trascendencia per a nostra ciutat, i res més posat en raó que sotmetre sa decisió al judici d'un perit en matèries jurídiques.

La suposició errònia que fa «Las Circunstancias» de que'l contracte Caballé ja es ferm, a ningú més afavoreix com no sigui als interessos particulars, particularíssims de l'Empresa.

En canvi, perjudica a la ciutat perquè, segons el mateix confrare regoneix implòitament, si'l projecte Caballé no fos un contracte ja ferm i una obligació per part de l'Ajuntament, seria oasió d'acceptar la solució més favorable baix tots conceptes, que'ns afavoreix el Consell Directiu del Pantán de Riudecanyes per a resoldre el problema de les aigües de Reus.

No pot ser doncs, més interessant la resolució del problema de dret que planteja «Las Circunstancias» per a sotmetre'l al dictamen d'un lletrat.

Però «Las Circunstancias» no ha tro-

bat cap advocat que vulgui suscriure, baix la seva responsabilitat, el gran error de dret que ha inventat per a atemoritzar a la ciutat a fi d'obligar-la a acceptar resignada l'humillació del monopoli; i d'aquí el seu enutj contra nosaltres al posar al descobert una vegada més tota la baixesa d'aquesta campanya que fa el diari possibilista a favor de l'Empresa que pretén el monopoli.

Nosaltres seguirem reptant un dia i un altre dia a «Las Circunstancias» per a que justifiqui amb la firma d'un advocat, sigui'l que vulgui, que'l contracte Caballé es un fet ferm, inexorable i obligatori per a l'Ajuntament.

I en tant esperem l'informe de referencia, nosaltres neguem a «Las Circunstancias» tota competencia per a afirmar que l'Ajuntament no pot acceptar les aigües del Pantán de Riudecanyes per la gran tonteria de que'l contracte Caballé ja es ferm i obligatori.

No volem seguir a «Las Circunstancias» en totes les necesitats que'ns dedica amb motiu de nostre requeriment.

Concretem d'una vegada. Si teniu braó per a sostenir vostres bravates, vinga l'informe d'un lletrat, sigui'l que vulgui d'aquesta ciutat que avaluï vostres impostures, i no us mancarà la contesta noble, cortés i serena d'altres advocats que repliquin, i que nosaltres insertarem baix la responsabilitat professional de la seves firmes.

L'ensenyança començarà el dia 3 de octubre a dos quarts de set del vespre, en una de les aules de la Facultat de Dret de l'Universitat.

A les noves que hem donat sobre'l miting i l'apat que la nostra Joventut Nacionalista Republicana pensa portar a terme, podem afegir hi avui que en el miting hi pendrán part tres prestigiosos oradors de la Joventut Federal Nacionalista Republicana de Barcelona.

Vegis a quarta plana la caricatura de Junceda.

Segurament en la propera temporada d'hivern actuarà una notable companyia dramática catalana en el Teatre del Centre de Lectura.

Durant les festes de Tots Sants s'hi representarà el drama den Josep Zorrilla, «Don Juan Tenorio».

L'Institut de Reformes Socials ha acceptat unanimitat ampliar fins el 30 de l'actual mes el plaç d'informació per a preparar el reglament sobre'l R. D. de 24 agost últim modificant la jornada de l'art fabril.

Per trobar-nos en el període álgid del negoci d'avellanes i ametlles, se nota extraordinaria animació en tots els comerços i cases bancaries d'aquesta ciutat.

Un escullit i abundant programa de les tant acreditades pel·lícules Pathé se projectarà a la Sala Reus en les acostumades sessions que s'hi donarán avui tarda i nit.

A causa de les pluges incessants que han tingut lloc per tot Catalunya, la temperatura's ha refrescat marcadament, i segons noves que'ns arriben d'Olet, el Pirineu mostra les seves cimes nevades lo mateix que'l Cadi i altres serres catalanes.

Ahí va obrir les seves portes un important comerç a l'engrós i al detall establert a la plaça de la Constitució i carrer de les Galanes, que regenta l'antic i conegut comerciant don Tomás Piñol, de la disolta raó social Tomás Piñol, S. en O.

Li desitgem al senyor Piñol moltes prosperitats en el seu negoci.

Anit amb l'express, passé per aquesta ciutat en direcció a Madrid, nostre illustre amic el digne diputat a Corts per Barcelona don Pera Corominas.

A l'estació fou saludat per bon nombre de correligionaris d'aquesta ciutat.

En el teatre de la recreativa societat «La Palma» s'hi representarà aquesta nit l'interessant comedia dramática en tres actes, original del celebrat comediògraf català en J. Pons i Pagés, «Els visionaris», i el divertit passatemp en un acte, «Inglesos».

Acabarà la vetllada amb l'acostumat ball de reunió en obsequi a les senyoretas.

Durant la vinent setmana, en la Succursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, se trobarà de torn el vocal de sa Junta de Patronat, don Lluís Quer Boule.

Ha quedat oberta la matricula per al curs d'Art dramàtic català que en el Conservatori del Gran Teatre del Liceu de Barcelona, funciona baix la subvenció de la Diputació Provincial.

Per a les sollicitats d'ingrés se donarán tota classe d'informes en la secretaria del Conservatori, de deu a una i de quatre a sis.

Persona de confiança.— S'ofereix per a qualsevol càrrec de feina llegera. Sab llegir i escriure.—Per a informes, dirigir-se an aquesta impremta.

Ahí tingué lloc el sepeli del cadavre de donya Treia Sanahuja, avia del nostre bon company en Francesc Montserrat, al qual endressem l'expressió de

nostre sincer condol, que fem extensiu a la seva apreciable familia.

«Les Fontesola», musicals, es l'atracció que alternarà amb un variat programa de cine en les sessions que's donarán avui tarda i nit en el Kursaal de Reus.

La Companyia de ferrocarrils del Nort ha publicat una circular donant una facilitat als viatgers que usen bitllet kilomètric respecte a la perllongació del viatge sense tenir que pagar cap suplement, puig avisant al revisor del tren aquest tallarà els kilòmetres que distini des de l'estació que marca el bitllet fins la que's desitja perllongar el viatge.

Durant els dies 22, 23 i 24 del corrent la veïna capital celebrarà la seva festa major, efectuant amb tal motiu diferents festejos, entre altres, els més importants son els següents:

Dia 22.—Sortida dels gegants i il·luminacions.

Dia 23.—Solemne ofici en la Catedral i profusió de Santa Tecla, focs artificials, músiques, funcions teatrals i balls.

Dia 24.—Inauguració del grup escolar, colocació de la primera pedra del monument a Saavedra i vetllada neorològica en honor del mateix, concert per l'Orfeó Tarragoní, focs artificials i música a la plaça del Moll.

Comuniquen de Perpinyá que l'aerotat militar que ha adquirit l'Estat amb el producte de la suscripció oberta pels mestres de la regió pirinenca, ha sigut batejat amb el nom de «Escolar català».

L'empresari del Teatre Fortuny en atent B. L. M. ens comunica haver firmat ahir un contracte amb el senyor Granieri per a donar vuit funcions en dit teatre sa gran companyia d'opereta italiana, que debutarà el dia 14 del proper octubre i acabarà el 25 del mateix.

De tant notable companyia se donat Molt celebrem aital noticia, pel bon record que deixá dita Companyia la primera volta que actuá en aquesta ciutat, en el Teatre Circo, i felicitem al senyor Freixa pel bon acert que ha tingut a l'efectuar aquesta contracta.

MERITORI. Se'n necessita un en una casa de comerç d'aquesta ciutat.— Informaràn en aquesta impremta.

Llegim en un confrare de Tarragona: «Podem assegurar per noticies fidedignes, que careix de tot fonament la noticia circulada, de que s'ha fet eco algun periódic, relativa a la compra de la concessió del projecte de tramvia elèctric entre Reus i Tarragona, el qual serà un fet en breu plaç.»
Ho celebrem.

La Quefatura d'Obres públiques senyala el dia 15 del pròxim mes d'octubre, a les onze, per a l'adjudicació en pública subasta de les obres de conservació de la carretera de Reus a Montblanc quin pressupost de contracta es de 6.958-67 pessetes i els de la carretera de la de Lleida a Flix a Reus que ascendeix a 9.999-40 pessetes.

CONSULTA per a enfermetats dels ulls
Acabat l'estiueig ha tornat a obrir-se la Consulta del Doctor Gras Fortuny oculista i ex-Inspector provincial de Sanitat, per oposició.
Reb: de 10 a 12 matí i de 2 a 4 tarda
Consulta econòmica: de 12 a 1
Reus.-Carrer Galanes, 6, pral.-Reus

LLUM ELÈCTRICA. Lámpara Metal-T insuperable, de filament metálic treflat. Única verdaderament irrompible i la millor i més econòmica de totes les lámpares elèctriques. Des de 1 de juliol a 1-80 pessetes, de 5 a 50 bajjes.—Lluís Escolá, arraval de Santa Agna n.º 40.— Casa degudament autoritzada per a instal·lacions elèctriques de totes classes, comptant amb personal tècnic exprefés per a dit servei.

AVIS El Doctor Pere Fontana Grau, especialista en les enfermetats dels ulls, ha traslladat als dilluns de cada setmana, la visita que tenia establerta els diumenges, en el carrer de la Presó, 8, principal.
Hores de consulta: de 10 a 1 i de 3 a 5.
—A Barcelona, Diputació, 235.

SECCIO OFICIAL

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 20 SETEMBRE 1913

NAIXEMENTS
Antonia Vall Francesch. — Teresa Barrull Aguilá.

DEFUNCIONS
Tecla Sanahuja Nolla, 72 anys, casa de camp. — Teresa Ruana Piñol, 66 anys, Batán 3.

MATRIMONIS
Cap.

Escola d'Arts i Oficis de Reus

ANUNCI
Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, en la Secretaria de aquesta Escola se trobará oberta la matrícula d'ensenyança oficial per al curs de 1913 a 1914 des del dia 15 al 30 del mes actual.

Els alumnes o les alumnes que desitgin verificar-la, podran fer-ho en qual-sevol de les matèries següent:
Dibuix de figura, linial, adorno i paisatge.—Copia del natural.—Secció de fang.—Modelat i buidat.— Llengua francesa.—Gramática castellana i Caligrafia.—Aritmética i Geometria prácticas.—Mecanografía.—Contabilidad.—Comptabilitat.—Ciencias Físiques i Naturals.—Elements de construcció.—Elements d'Historia de l'Art.—Tall i confecció de vestits per a la dona.

L'imprés per a la sollicitat, s'entregará en Secretaria a l'hora de despatx, tant una sola sollicitat per a inscriure's en el número de matèries que's desitgi, abonant-se per aquest concepte la quantitat de 0-25 ptes. Els alumnes o les alumnes que's matriculin per primera vegada, deurán presentar el certificat de vacunació o revacunació a l'acte de formalitzar la matrícula.

De ordre del senyor director se fa públic per a coneixement dels interessats.
Reus 6 setembre de 1913.—El secretari, Ramón Pons.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 20 DE SETEMBRE 1913

dades facilitats per l'Agencia de don E. Fábregas
Entrades
Cap.
Sortides
«Sorrento» per a Christiania. Càrrega general.
«Joaquina» per a Sant Carles de la Rápita. Lastre.

Anunci de sortides de valxells

Dia 22.—«Rioja», per a Cetté; consignatari, Fábregas.
Dia 22.—«Alemania» per a Ribera i Génova, consignatari Terré.
Dia 22.—«Dania» per a Marsella i Génova, consignatari Musolas.
Dia 23.—«Johone» per a Londres, consignatari Mac-Andrews.
Dia 23.—«Leo» per a Burdeos, Havre i Finlandia; consignatari Boada.
Dia 24.—«Natalia» per a Liverpool; consignatari Mac-Andrews.
Dia 25.—«Dinamarca» per a Nowa York; consignatari Mac-Andrews.
Dia 25.—«Romny» per a Dinamarca; consignatari Ferrer.
Dia 26.—«Almagro» per a Ambarés; consignatari Mac-Andrews.
Dia 26.—«Cabo Higuera» per a Cetté i Marsella; consignatari Peres.
Dia 28.—«Espanya» per a Ambarés; consignatari Mac-Andrews.
Dia 5.—«Jacona», per a Canadá; consignatari Mac-Andrews.

Entorn de la vista de la causa contra el company Loperena

Mentres esperem confiats el resultat de la vista de la causa seguida per en Nongués contra nostre volgut company Loperena, o siga la sentència que no tardará a fer-se pública, ens plan consignar nostre agraiment an aquells confreres que, com «El Poble Català», «Diario de Reus» i «La Ven del Camp», s'han ocupat de la qüestió expressant el seu desig de veure absolt al nostre amic injustament perseguit pel mentat diputat a Corts per aquesta Circumscripció.

«Las Circunstancias» en son nombre d'ans d'ahir, dia de la vista del proces en l'Audiencia de Tarragona, presentava al nostre amic com un desarrelat, com un extrany en la seva terra, dient-li «mocosso forastero» que no pot sentir amb el cor lo que escriu i dia en defensa de la ciutat de Reus.

No compartim el concepte kabilyeny que de la paraula foraster té «Las Circunstancias». Per nosaltres, foraster es el passa volant, el transeunt que no ha naeent a Reus, el que no té fixada la residència per temps indefinit en nostre poble. I en aquest cas no s'hi troba el nostre amic perquè té fondes arrels en nostre poble; hi ha en la seva familia qui exerceix una funció social respectable i enlairada en el mateix; ell figura en el nostre padró de veïns, paga la cédula i els consums a Reus i el seu nom el trobareu en les llistes electorals de la ciutat nostra, districte primer, secció primera.

No pot pas dir lo mateix en Caballé i Goyeneche i «Las Circunstancias» ens el presenta poc menys que com un redemptor de Reus tot desinterés i abnegació...

ESPECTACLES

SALA REUS
Escullides sessions de cinematograf tots els dijous, dissabtes i dies festius.

TEATRO CIRCO
Selectes sessions de cine per a avui, prenent-hi part la famosa cançonetista

i ballarina «Crisantema» i l'aplaudida cançonista «Maria Folis».
Variat programa de cine.
Sessions tarda i nit.

Escullides sessions de cine per a avui.
Exit de la notable atracció musical «Les Fontesola».
Magnífic programa de pel·lícules.
Sessions tarda i nit.
Preus i hores de costum.

Informació Local

Ha sigut denunciat pel suposat delictu d'injúries al capità general de Catalunya un article que publicava en el seu penúltim nombre nostre confrare local «La Justicia Social». El proces el tramita el fur militar per la llei de Jurisdiccions.

Lamentem vivament l'ensopagada del confrare i tot desitjant que la cosa no tingui importancia, ens complavem en posar-nos, en aquest tránsit, a la seva disposició.

Al Teatre Circo s'hi celebrarán avui grans sessions de cine i varietats, prenent-hi part «La bella Crisantema», cançonetista i ballarina, i la genial cançonista «Maria Folis», que tant d'èxit obtingueren en les sessions d'anit.

Completarà l'espectacle un abundant programa de cine, estranant-se precioses pel·lícules.

Ha mort nostre company don Josep Mercadé germá del també volgut company don Eudald Mercadé, al qui, com a la demés familia, donem nostre sentit sentit pésam.

L'acte del sepeli tindrà lloc avui.

La matrícula de la cátedra de Gramática catalana establerta per la Diputació provincial de Barcelona, queda oberta en la Secció d'Instrucció pública i Belles Arts, de la Secretaria de dita Corporació, tots els dies feiners, de deu a una, fins el dimars, dia 30 del corrent mes.

Dipòsit de Reloïgeria.—Reloïges de
nitza i despertadors desde 2'90 ps.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit col·lossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO

en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un "Gramophone".
— Catàlegs gratis —

LA HIDRAULICA REUSENSE de EMILI AULÉS

Gran fàbrica de mosaics hidràulics

Aquesta fàbrica compta a més d'una infinita varietat de dibuixos, en grans existències de rajoles, lo que li permet poguer servir el genre en millorables condicions de duració i permanència dels colors.

Preus sense competència.—Camí de Riudoms, 3.—REUS

Informació comercial diària per a FOMENT

EDUARD RECASENS

Corredor de Comerç Colegiat
Arraval Santa Agna, 55, i carrer Santa Agna, 19
Teléfon 108

Darreres còtitzacions segons telegrama de la casa
J. MARSANS ROF I FILLS.—BARCELONA

BORSA DE BARCELONA	
Interior 4 pès.	79'42
Norts.	100'25
Alacants.	97'—
Orenses.	28'70
Andalusos.	70'20
Obligacions França 2 1/4.	55'50
Municipi 4 1/2.	93'50
Obligacions Almansa 4 pès.	92'—
Id. adh.	—
Id. Segovies 4 pès.	92'—
Id. Orenses 80 y 82.	48'50
Id. Roda a Reus.	54'25
Id. Alacants 4 1/2.	101'—
Id. 4 pès.	92'—
Francs.	6'55
Lliures.	26'91

BORSA DE MADRID	
Francs.	6'40
Interior 4 pès.	79'42

BORSA DE PARIS	
Exterior.	92'85
Norts.	476'—
Alacants.	456'—

Ordres de Borsa per a Barcelona, París i Madrid.— Compra i venda al comptat de tota classe de valors de renda (de l'Estat, Obligacions Ferrocarrials, Municipals de Barcelona, etc.)—Descompte de Cupons.— Compra de monedes d'or i Billets de diferents països.— Compra i venda de Valors locals.— Compra i venda de paper estranger.— Intervenció en tota classe d'operacions en els Bancs de la localitat.

CAMVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindicat del Colegi de Corredors de Comerç de la plassa de Reus

EXTRANGERS	
Londres 90 dt.	26'55 din.
Idem 8 div.	>
Idem vista.	opa. 26'85 >
París vista.	> 6'35 >
Marsella vista.	>
Hamburg vista.	>
VALORS LOCALS	
440 Gas Reusense	—
525 Industrial Harinera	—
625 Banco de Reus de	—
Descuentos y Préstamos	—
25 C Reusense de Tranvias	—
200 C Reusense de Tranvias	—
paivilegiades 5 %	—
406 Electra Reusense	—
162'50 Empresa Hidrotèrica	—
190 Electrò-Química Teruel	—
540 Obligacions Manicomio	—
Reusense.	—
3000 Manicomio Reusense	—
600 Institut P. Mata (2.ª E.)	—
600 Institut P. Mata (3.ª E.)	—
500 Obligacions Electra	—
Reusense.	—

Ferrocarrils

Servei que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus a Barcelona	
Surt a las 4'35 per Vilanova y arriba	8'12
> Vilafranca	8'37 (m)
> 6'54	9'2 (a)
> 8'40	13'27 (a)
> 14'13	17'40 (c)
> 17'16	20'34
> 21'32	23'36 (R)

De Barcelona a Reus	
Surt 5'50	Arriba 9'21 (m)
> 8'25	> 10'39 (R)
> 9'23	> 12'48 (c)
> 13'05	> 16'26 (m)
> 15'40	> 19'24 (ll)
> 19'50	> 22'3 (R)

De Reus a Falset y Mora	
Surt 6'50	Arriba 9'58 (m)
> 10'45	> 11'50 (R)
> 13'18	> 14'58 (c)
> 16'30	> 19'47 (m)
> 19'45	> 21'48 (ll)
> 22'11	> 23'16 (R)

Col·legi d'Interns en l'edifici de l'Institut

Dirigit per **Don Joan Ollé Vallés**
Mestre Superior i Batxiller.

Director espiritual: **Rnt. Dr. D. Ramón Minguell**
Capellà de l'Institut.

Des del primer de setembre queden obertes les classes de *Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càlcul Mercantil, Teneduria de llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés, Mecanografia, Solfeig, Piano i Esperanto.*

El local es espaiós i higiènic i compta amb amplies sales de classes i habitacions per als interns, dotades d'aigua, gas i electricitat. Compta a més, el Col·legi, amb un extens camp de jocs per a esbarjo dels pensionistes.

Els alumnes del Batxillerat i Magisteri assisteixen oficialment a les classes de l'Institut, donant-se en el Col·legi repàs i conferències de les respectives assignatures.

En les classes de Comerç prestarà son valió concurs l'intel·ligent professor de Caligrafia de l'Institut, don Isaac Riyo.

S'admeten alumnes interns, mig pensionistes i externs.
Per a més detalls dirigir-se al Director del Col·legi.

Gran Tintoreria Barcelonesa

— DE —
MANUEL CIBIACH

CARRER GALANES N.º 7 (DAVANT "LA PALMA").—REUS

Se renta i tenyeix tota classe de robes.
Especialitat en colors en la mostra.

De Mora y Falset a Reus		
Surt a las 5'40	Arriba 6'46 E	
> 6'—	> 8'28 M	
> 7'15	> 9'3	> 10'44 M
> 12'17	> 13'11	> 14'3 R
> 17'—	> 18'45	> 20'28 C
> 20'9	> 20'45	> 21'18 M

De Reus a Lleyda		
Surt a las 8'22 y arriba a las 11'22 (correu.)		
> 13'35	> 20'05 (m.)	
> 17'59	> 22'03 (m.)	
> 20'30	> 0'22 (m.)	

De Lleyda a Reus		
Sur 5'30	Arriba 9'46 (m.)	
> 16'15	> 20'17 (m.)	
> 15'—	> 17'58 (c.)	
> 8'29	> 12'59 (m.)	

De Reus a Tarragona		
Surt a las 7'38 y arriba a las 8'11 (m.)		
> 9'57	> 10'30 (m.)	
> 12'35	> 13'07	
> 14'08	> 14'45 (m.)	
> 18'08	> 18'35 (c.)	
> 20'50	> 21'34 (m.)	

De Tarragona a Reus		
Surt 7'35	Arriba 8'10 (c.)	
> 9'00	> 9'35	
> 12'29	> 13'06 (m.)	
> 16'36	> 17'14 (m.)	
> 19'25	> 20'03 (m.)	

Companyia Reusense de Tranvies
Servei de trens que regirà des del dia 15 de setembre de 1913

Sortides de Reus (Arraval de Robuster)		Sortides de Saló	
Tren n.º 4 a les 3'50	Tren n.º 3 a les 4'36	> 6	> 5
> 6	> 8'18	> 7	> 9'07
> 8	> 10'15	> 8	> 11'15
> 10	> 14'50	> n.º 1	> 15'50
> 38	> 16'30	> 39	> 18'40

ADVERTENCIONS.—El tren núm. 4 de les 3'50 surt de l'Estació camí de Saló.

—Des del proper diumenge, dia 21 dels corrents, fins nou avis, els dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada de Reus a Saló a 0'55 ptes. valadors per a tot el dia.

Reus 9 de setembre de 1913.
L'Administrador.

LINIA DE VALENCIA

Surtan de Saló per a Valencia.—9'18.—11'15.—17'07 (fins a Tortosa).—0'02.
Arriben de Valencia a Saló.—4'19.—9'17.—14'55.—18'38.

Clases de Música

pel professor **JOSEP ANGUERA**

Ex-alumne de solfeig i cant de l'eminent mestre Goula (pare) i del Conservatori del Liceu de Barcelona

Des del primer d'octubre queden obertes les classes de solfeig, cant, piano, mandolina italiana i espanyola i demés instruments de puç.

Lliçons particulars i a domicili.—Classe especial, per a senyoretas, de cant i mandolina de 2 a 4.

Arraval de N. Salmerón, 11, 1.ª.—REUS

Eduard Recasens Corredor de Comerç colegiat.— Intervenció de tota classe d'operacions als Bancs de la localitat.— Compra-venda de paper estranger.— Operacions de banca y borsa.
Arraval de Santa Agna, 55. Teléfon 108

Academia de Música

DIRIGIDA PEL PROFESSOR **Don F. Piqué Salvat**

En aquesta Academia s'admeten alumnes des del primer d'octubre per a les classes de solfeig, teoria de la música, piano, armonia, contrapunt, fuga i instrumentació, empleant-se per a l'estudi d'aquestes assignatures els tractats més moderns adoptats pels principals Conservatoris.

Els alumnes que desitgin preparar-se per a examinar-se en el Conservatori del Liceu de Barcelona se'ls facilitarán els llibres de text del mateix.

S'admeten encàrrecs per a lliçons a domicili

Carrer Santa Agna, 29, pis 1.ª.—REUS

L'ESPECIALISTA

— EN —

Enfermetats dels ulls

Doctor Angel Mercader

Oculista de l'Hospital Civic-Militar i del Dispensari Municipal

Ha traslladat

son Consultori Oftalmològic del carrer de Monterols, al
Arraval alt de Jesús, 36, 1.ª - Reus

Visita de 9 a 12 i de 3 a 5. Dies festius de 10 a 12

Borrás-Dentista

Aprovat per la Facultat de Medicina de Madrid

Plassa Constitució (Mercadal), 13, 1.ª, 2.ª - REUS

Mètode nou i sens dolor per a el tractament de les dents.—Dents artificials sense paladar, ganxos ni ressorts deixant el paladar enterament lliure.— Construcció de dentadures de tots sistemes.— Especialitat amb extraccions sense dolor i corones d'or i porcelana.

Preus econòmics
Consulta: A Mora d'Ebre els dijous primer i tercer de cada mes
Gratuita de 12 a 1 tots els dies excepte'ls dijous i dies festius

COL·LEGI DE 1.ª i 2.ª ENSENYANÇA D'INTERNES, MIG PENSIONISTES I EXTERNES

DIRIGIT PER **DON FRANCISCO CROS REIG**

Carrer de la FONT, 5 (davant l'iglesia de Sant Pere) i de l'ABADIA, 2 (accessoris)

El local, espaiós i ventilat, compta amb higiènicques i espaioses sales de classes i habitacions per a l'Internat, dotades d'aigua, electricitat i gas.

Els matriculats en segona ensenyança assisteixen diàriament a les classes de l'Institut, donant-se en el Col·legi repàs i conferències de les assignatures respectives.

Aquest Col·legi garantisa, com ho té acreditat durant els 11 anys desde sa fundació, la Moralitat, Educació i Ensenyança.

Des del primer de setembre queden obertes les classes de *Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxiller, Magisteri, Comerç, Francés, Mecanografia, Solfeig, Piano i Cant.*

Aquest curs, de 9 a 10 i de 10 a 11 de la nit, s'estableixen classes especials de *Redacció, Càlcul, Teneduria de llibres i Caligrafia*, en les que, a més dels professors del Col·legi, prestarà son concurs el competent professor de Caligrafia de l'Institut, don Isaac Riyo.

Per a més informes, dirigir-se al Director en el mateix Col·legi, el qual remeterà prospectes a qui ho solliciti.

REUS I DE SETEMBRE DE 1913.

Llet condensada Marca Lleó

Aquesta llet que és munyida solsament de les millors vaques, és homogenitzada i esterilitzada per un procediment de tota seguretat i baix l'inspecció de les primeres autoritats científiques.

Es absolutament pura i l'única que conté tota la nata, és completament lliure de gèrmens mórbitos i de fermentació, conservant el seu bon sabor en tots els climes i encara que sigui guardada indefinidament.

L'única que's recomana per als mal lts i la cria dels nens.
Se ven en les millors droguerías i establiments de comestibles.

ENOFOSFORINA

Reconstituient el més efíca i ràpit per a les convalescències i agotament. Retorna l'apetit, el benestar i l'alegría. Es tónic cerebral perquè remineralitza la MATERIA GRIS donant-li vitalitat i energia.

Se ven a tot arreu i a casa de l'auto:

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; i

Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C. Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe pera Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3, i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cetta i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya Per a Cetta i Marsella.

Setembre 18 Vapor Cabo San Antonio	Setembre 19 Vapor Cabo Oropesa
25 " " Quejo	26 " " Higuera
Octubre 2 " " Oropesa	3 " " Roca
9 " " Higuera	10 " " Nao
16 " " Roca	17 " " S. Sebastián

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de **L. RICHELET**

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Escamas, herpes, impétigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojeces, sarpullidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezónes, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y escamas varicosas de las piernas, enfermedades sifilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMAS HA HABIDO UN DESACIERTO.

Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada.

El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias, y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcía 13, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.

Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llobera, 47.—ANTONIO SERRA Arrabal de Santa Ana, 80.

Portadores baratos

En casa de Teodor Vernet, carrer de St. Francisco Xavier, 4, se venen portadores de superior qualitat a preus baratos.

POLVO NOËL

= ANTISEPTICO =

ESCOCIDOS DE LOS NIÑOS ESCALDADOS
SUAVIZADOR DE LA PIEL
EVITA SUPUR Y MAL OLOR DE LOS PIES Y SOBACOS
PARA DESPUES DEL BAÑO Y TOILETTE
PARA DESPUES DEL AFEITADO
UNICO AGENTE PARA ESPAÑA, PORTUGAL Y AMERICA LATINA
JOAQUIN FRAU-MALLORCA 184-BARCELONA

Pots a 0'35 i 0'50 pessetes i pot metall luxe a 1'25.
De venda en Farmacies i Droguerías

—Aquellos polvos traen estos ledes
Diseñados en un solo y diez veces
Los únicos con buenas consecuencias
Son los POLVOS NOËL

DISPONIBLE